

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. VII. Consilia circa puritatem intentionis in actionibus nostris, &
nominatim in Eleemosynis, leiuniis, & Orationibus sublatis inanis gloriæ
occasionibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

mundi Saluator non approbat terminos, & limites in remittenda culpa offensoris, sicut neque ipse Deus D. N. terminum aliquem ponit, vt qui milles hostem suum in gratiam accipiat, si milles ille ad veniam & gratiam suscipiendam se disponat: propterea enim varijs inspirationibus eum vrget, ac monet, vt conuertatur: quia ipse cupit ei ignoscere: milleque beneficia in eum conferat, vt odio, & inimicitia depositis, fideliter ei seruire velit, qui tot in ipsum bona confert: & cum à suis inimicis cruce esset affixus, voluit manus suas extensas esse, ligno que affixas, sic ostendens, quod in se esset, nunquam se pratermissurum excipere & complecti, culpam suam deprecantem.

CAPVT VII.

CONSILIA CIRCA PURITATEM INTENTIONIS
in aduocibus nostris, & nominatim in Eleemosynis, Ieiunijs, & Orationibus: sublati inanis gloria occasibus.

ADMIRANDVS est noster magni consilij Angelus, quod velit consilij suis propositis efficere seruos suos tanquam Angelos in modo faciendi opera sua, atque si non degeret inter homines, nec ab illis aspiceretur. Vult enim, remoueri occasiones, quæ hinc oriri possunt amittendi præmium, quod propter talia opera promerentur. Et quoniam magis ordinaria & honorifica opera inter Christianos sunt Eleemosynæ, & misericordiæ erga egenos; orationis & cultus ipsius Dei; pœnitentiæ, & mortificationis externæ. quæ nos ipsos in officio aliàs continent: in his, in quâ tribus actionum generibus, consilia dare voluit magnæ perfectionis, vt intentionis puritas in eis seruetur: quæ intentio, quod in huiusmodi operibus non lædatur ordinariè, ex eo quod voluptates, aut diuitiæ; sed inanes honores quærantur: luadet ipse, secretum in eis faciendis seruandum, & à communi, & publico conspectu recedendû, vt inanis gloria vitetur: obiter tamen multa alia præbet consilia ac documenta circa trium harû virtutum perfectionem. De quibus, quod in præcedentibus tomis fufius est actum, ea nunc solû adferemus, quæ ipse Christus D. N. hic nos docet: attendite, inquit, ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus, vt videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum, qui in cœlis est. Cum ergo facis Eleemosynam, noli tuba canere ante te sicut Hypocrita faciunt in synagogis. Sin vicis, vt honorificentur ab hominibus. Te autem faciente Eleemosinâ, nesciat sinistra tua, quid faciat dexterâ tua: vt sit Eleemosynâ tua in abscondito, & Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi. Et cum oratis non eritis sicut Hypocrita, qui stant in synagogis, & in angulis platearum stantes orare, vt videantur ab homi-

Sine termino
no cõdenā-
da sunt in-
iuria.

Intentio va-
sta in omni
opere bono
requiritur.

Mat. 6 1.

bus. Tu autem cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora Patrem tuum in abscondito. Cum autem ieiunatis, nolite fieri sicut Hypocrita tristes. Exterminant enim facies suas, ut appareant hominibus ieiunantes. Tu autem cum ieiunas, unge caput tuum, & faciem tuam laua, ne videaris hominibus ieiunans, sed patri tuo, qui est in abscondito. Hæc omnia sunt verba nostris saluatoris, in quibus aliqua sunt præcepta, & aliqua consilia. Præceptum est, ne opus faciamus, & præcepta Dei seruentur, ut vanè inde ab hominibus laudemur, & honoremur. Hoc enim est laborare inaniter, & absque villo commodo, aut alio præmio, quàm ipsius humanæ laudis. Consilium verò est, ut huius inanis gloriæ occasionem fugiamus, quando aliquod eius periculum imminet. Nam alioquin huiusmodi bona opera, publicè & coram hominibus facere non est esse malum: potius personæ publicæ & perfectæ possunt, ac meritò debent, ea opera publicè facere: nõ ut ab hominibus honorentur; sed ut *videntes* (quæ admodum Christus dixit) *opera vestra bona glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est*; eoque exemplo ac similia faciendâ animentur. In qua re (ait Sanctus Augustinus) non debent huiusmodi viri esse pusillanimes ac timidi: nam si times spectatores, non habebis imitatores. debes ergo videri: sed ad hoc debes facere, ut videaris. Et tunc opus quidem tuum erit publicum; sed intentio manebit secreta. Tyrones autem, & qui adhuc debilem habent virtutem, & lentiunt vanitatis tentationes; sequè periculo exponi locum ei dandi: hi, inquam, sequi debent Saluatoris consilium, ut sonat litera; & studere, quantum in ipsis erit, ut ad opera, quæ ex se non exigunt locum publicum, eligant secretum: non quod non liceat in publico facere; sed quòd, attenta facientis debilitate, ei non expediat, in quam rem magno vsui sunt tria insignia documenta, quæ hic Saluator insinuauit.

Vanam gloriam querens laborat inanis.

b Mat. 5. 26

Tract. 8 in Epi. Ioan. 9.

Dei presentia semper ante oculos habenda.

PRIMUM est, ut omnes, siue perfecti sint, siue imperfecti, animæ oculos & ipsam intencionem in Dei viui præsentiam, in omni loco publico & secreto existentis, rectâ conijciant, optantes, ita opus facere, ut soli illi placeat, quasi solus esset in toto mundo. Perfecti autem, quamuis in medio foro & multis hominibus circumdati versentur, non tamen propterea præpediuntur, quo minus rectâ Deum suum respiciant. quòd si inanis gloriæ cogitationes occurrant, facile eas repellunt: ideoque securi sunt, etiam cum publice bona opera faciunt. At imperfecti, & Tyrones, cum attendunt se ab hominibus aspici, facile præsentia Dei obliui, illos sequuntur. Quare & facilius & tutius in abscondito Deum inueniunt, quàm in publico. ideoque illis expedit, occasiones fugere peritatem suæ intentionis maculandi.

AD EODEM dirigitur secundum documentum: ne indicia, aut singularia externa signa dent bonorum operum, quæ faciant. Quamuis enim alijs liceat: ipsis tamen non expedit quia occasio est, & periculum labendi;

in Hypocrysim. Illa enim singularitas, instar tubæ alicuius est, vocantis alios ut ipsos aspiciant, & laudent; aut ut vanitatis tentatio oriatur. quam obrem Christus D. N. dixit: *cum facis elemosynam, noli tuba canere ante te.* significat enim, ut aduertit S. Petrus Chrysologus) elemosynam, in qua huiusmodi instrumentum inflatur, non esse pacis, sed belli; non pietatis, sed turbationis: prouocat enim contra se hostes, qui ipsum expugnent, & elemosynæ eius fructum deprædentur. Et, si exacte res examinetur, depræhendetur, non facere verè misericordiam; sed eam vendere pro precio laudum oblatarum. Et eandem ob causam dicit idem Dominus, *quando ieiunas,* aut alia facis opera pœnitentiæ ex speciali tua deuotione, ne singularia aliqua eius iudicia præbeas in facie, aut in corpore; nec talis tua sit pœnitentia in publico, ut reliquis aspicientibus adferat admirationem: quia id totum est vanitatis tuba. Potius igitur in alterum extremum inclinare stude, signa edens hilaritatis, vngens & lauans faciem tuam, & affabilem illam præbens. Ut autem exterior hæc species (ait S. Basilius) non sit ficta, sed reuera ex interiori affectu & intentione nascatur: vnge spiritum tuum oleo deuotionis; tuamque conscientiam à culpis ablue, ut vera sit cordis lætitia. Et quamuis caro naturæ ferentia ieiunium, ac disciplina tristetur: dissimulanda tamen tristitia illa est. & spiritus lætitiâ vincenda: aut certè (ut S. Chrysostomus ait) si ieiunium aliquibus signis se ipsum prodit: ne ipsius ieiunij signa edas, nec tamen propterea tristitiæ signa prohibentur, quæ approbat Ecclesia in ieiunijs à se institutis. Hæc enim, quod omnibus sint communia, non ita vanitatis occasionem adferunt, sed potius humiliationem nutriunt.

SE D vltius progreditur Saluatoris nostri documentum, cum ait: *cum facis elemosynam,* (& idem est de quocunque alio bono opere) *nescias sinistra tua, quid faciat dextera tua;* quasi dixerit: non sit tibi satis, quod publicum fugias locū, & tua opera hominibus occultes: sed etiam cum es in occulto, & ab eis remotus, stude te ipsum etiam fugere, ac tui operis obliuisci. ne tibi ipsi complaceas, & ex ipso opere euaneicas: sed vigila, (ut ait S. Augustinus) ne rectæ Deo placendi intentioni, minus rectus alius finis admisceatur inanis complacentiæ. Quare necesse est, ut manus tua dextra superior scilicet spiritus portio noverit opera, quæ agis, eaque dirigas ad vltimum suum finem, qui est Deus. Ne tamen huius rei certior facias portionem tuam inferiorem, hoc est, carnem ad malum propensam; nec cum ea conferas, quid tibi sit agendum: certo enim male tibi consulet, milleque repugnantij & contradictionibus te replebit; aut rationes comiscebit terrenas: ut te ipsum potius quæras, quam Deum. Ita igitur opus tuum perface, quasi illa omnino non esset conscia; sed solum attendas ad id, quod Deus vult. Ad hæc: studere ne manus tua sinistra sciat, quid faciat dextera, hoc significat: ne multum la-

*Cauenda
signa singu-
laris boni o-
peris.*

*Homil. i. de
ieiunio.*

*Homil. 15.
imperf. in
Matth.*

*3.
Fugienda
complacencia
sua in o-
pero bono.
Luce. da
ser. Dom.
Mon. cap. 5.*

2 Philip. 3. 33

2 Psal. 76. 11

bones in aspiciendis bonis operibus tuis cum periculo alicuius propriæ ex eis complacentia; sed potius exemplo Apostoli. *c qua retro sunt, hoc est, que hæcenus fecisti, oblitiscens: ad ea quæ sunt priora, & recentiora, te ipsum extendas:* Satis enim est, Deum nosse, quæ tu facis, ut eius dextra manus te adiuvet ac remuneret. Quotidie igitur cum Davide dicebatur tibi est; *d nunc capere Deo servire: nec præteritorum rationem habeo, nec eorum recordor: sed hic est mutatio dexterae excelsi, hæc inquam cordis mei mutatio, & recens ad perfectionem assequendam anhelatio, non mea est; sed dexterae Dei, quæ ad eam concipiendam, & procurandam me impellit, & confortat.*

CAPVT VII.

CONSILIUM NON IVRANDI IN COMMUNI *hominum conuersatione; & reuerentia sanctissimi Dei nomini exhibenda.*

1 Mat. 5. 34

Iacobi 5. 12

ALIVD MAGNI momenti documentum dedit suis discipulis Supremus noster Magister, ne Scribarum & Phariseorum deceptionem sequerentur, qui gloriabantur, quod passim iuramentis vterentur, existimantes, hac ratione se magis Dei nomen honorare, si frequentissime illud ore suo proferrent. *Audistis, (inquit) quia dictum est antiquis: non periurabis. Et cædes autem Domino iuramentatum. Ego autem dico vobis non iurare omnino, neque per cælum: quia thronus Dei est; neque per terram: quia scabellum est pedum eius; neque per Ierosolymam: quia civitas est magni Regis; neque per caput tuum iuraueris: quia non potes unum capillum, album facere, aut nigrum. Sit autem sermo vester, est, est: non, non: quod autem his abundantius est, a malo est.* In his Christi Domini verbis aliquid proponitur ex præcepto, aliquid ex consilio seruandum. Nam iuramentum interdum est illicitum, interdum autem potest esse licitum: sed non expedit illud adhibere, interdum autem potest esse licitum, & expedit illo uti: est autem non modice prudentiæ, & scientiæ; nosse medium tenere in re aded varia & perplexa.

I.

b Gen. 22. 16

Esa. 13. 11.

c Apo. 10. 6.

d Ge. 14. 22

e Rom. 1. 9.

De Hæreticis e. Exed.

municamur

In Synod.

Ephesin.

f Ierem. 4. 2

g Ibo. 2. 21

q. 83. a. 3.

PRIMUM negari non potest, aliquando licitum esse, ac sanctum iuramentum adhibere: cum ipsemet Deus *h per semetipsum iurauerit, & c Angeli, antiqui Patriarchæ, sancti & Apostoli,* etiam iurauerint, & in lege veteri in aliquibus casibus per mittebatur iuramentum; & Catholica Ecclesia idem approbat, imò etiam in aliquibus iubet, præcipue cum hæreticos penitentes recipit ac reconciliat. Sed ut iuramentum sit licitum & conueniens, adesse debent tres illi socij, quos Ieremias *f Veritatem, Iustitiam, & Iudicium* appellat. VERITAS tunc adesse censetur, cum iurans, verum esse existimat id, quod iurat: IUSTITIA, cum non promittitur aliquid mali, nec causa, cur iuratur, est iniusta: IUDICIUM, quod est virtus prudentiæ, tria alia complectitur, *Necessitatem, Reuerentiam, & Considerationem.* NECESSITAS tunc adesse censetur,

ferur,